DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa, 20 listopad 1951 — Nr 14 — Poz. 131—137

TREŚĆ:

131.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI I MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 31 października 1951 r.

w sprawie sporządzenia rocznego sprawozdania z wykonania Planu Inwestycyjnego na 1950 r.

W związku z Zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 328 z dnia 14 sierpnia 1951 r. w sprawie sporządzenia sprawozdania rocznego z wykonania Planu Inwestycyjnego na 1950 r., zarządza się, co następuje:

§ 1. Sprawozdanie roczne, dotyczące inwestycji, objętych Cz. 23 P.I. na rok 1950 — Ministerstwo Budownictwa oraz tych inwestycji objętych Cz. 13 P.I. na rok 1950 — Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego i Cz. 20 P.I. na rok 1950 — Ministerstwo Komunikacji, które organizacyjnie przejęło w roku 1951 Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego, sporządzają inwestorzy podlegli Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli i Ministrowi Budownictwa Przemysłowego na formularzach zgodnie z ustaleniami Instrukcji PKPG Nr 88 o sporządzaniu rocznego sprawozdania z wykonania Planu Inwestycyjnego na rok 1950, zwanej dalej w skróceniu Instrukcją Nr 88, stanowiącej załącznik do powołanego na wstępie Zarządzenia Przewodniczącego P.K.P.G. Nr 328.

§ 2. Inwestycje P.I./50 r., polegające na zakupach, t.zw. zakupy centralne, które w ciągu roku 1950 zostały nieodpłatnio przekazane innym przedsiębiorstwom produkcyjno-budowlanym, stanowią wyjątek i sprawozdania w odniesieniu do tych inwestycji sporządzą jednostki wyznaczone przez Departament Inwestycji Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli lub Departament Inwestycji Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego.

§ 3. Postanowienia § 1 i 2 nie dotyczą Centralnego Zarządu Budowy Miast i Osiedli „ZOR", który, jako inwestor centralny, sporządza odrębne sprawozdania.

§ 4. Niezależnie od sprawozdań rocznych nadsyłanych zgodnie z Instrukcją 88, dla przeprowadzenia kontroli ujęcia sprawozdawczością wszystkich tytułów inwestycyjnych P.I. na rok 1950 inwestorzy bezpośredni P.I./51 r. sporządzą w 3 egzempl. wykazy tytułów inwestycyjnych P.I. 50 r. zawierające oznaczenie części działu, rozdziału, paragrafu, Nr wniosków i brzmienie tytułów inwestycyjnych w układzie P.I./50 r.. które zostaną objęte przez inwestorów sprawozdawczością roczną.

§ 5. Inwestorzy bezpośredni P.I./51 r., którzy nie kontynuują działalności jednostek, będących inwestorami bezpośrednimi w P.I./50 i którzy w myśl ustaleń § 1 niniejszego zarządzenia sporządzają sprawozdania roczne z wykonania P.I. na rok 1950, powinni uzgodnić stany limitów i wypłat na poszczególnych tytułach inwestycyjnych:

a) z jednostkami gospodarczymi sporządzającymi bilans na dzień 31.XII.1950 r. jednostek będących inwestorami bezpośrednimi planu inwestycyjnego 1950 r., które w myśl zarządzenia Ministrów Budownictwa Miast i Osiedli i Budownictwa Przemysłowego z dnia 10.X.51 r. sporządzają skrócone sprawozdanie z wykonania P.I. na rok 1950,

b) z właściwym oddziałem banku, finansującego inwestycje P.I./50 r.

§ 6. Inwestorzy bezpośredni P.I./51 r., którzy kontynuują działalność jednostek, będących inwestorami bezpośrednimi P.I./50 r. powinni opierać się na dokumentach własnych przy wypełnianiu formularzy sprawozdawczych.

§ 7. Do sprawozdań rocznych z wykonania P.I. na rok 1950 nie należy załączać zaświadczeń bankowych o wykorzystaniu środków finansowych, o których mowa d § 4 ust. 1 i 2 Instrukcji Nr 88, bowiem zgodnie z postanowieniami zarządzenia Ministrów Budownictwa Miast i Osiedli i Budownictwa Przemysłowego z dnia 10.X.51 r., zaświadczenia te powinny być załączone do skróconych sprawozdań z wykonania P.I. na rok 1950.

§ 8. 1. Efekty przyrostu zdolności produkcyjnej lub usługowej wykazywać należy w jednostkach miar podanych w wykazie, stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia,

2. w Dziale 3 raportu o ukończeniu inwestycji — wzór IRU-1 Instrukcji Nr 88 wykazywać należy imiennie maszyny, urządzenia, sprzęt i inwentarz wg wykazu, stanowiącego załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 9. Inwestorzy bezpośredni przesyłają:

1) wykazy tytułów, o których mowa w § 4 niniejszego zarządzenia właściwemu dla siebie w układzie PI/51 r. inwestorowi naczelnemu i centralnemu, pozostawiając 1 egz. w swoich aktach — w terminie do dnia 5 listopada 1951 r.,

2) sprawozdania roczne w trybie i na wzorach, ustalonych w § 5 Instrukcji Nr 88 — w terminie do dnia 15 listopada 1951 r.

§ 10. Inwestorami naczelnymi w rozumieniu § 9 niniejszego zarządzenia na okres sporządzania sprawozdania z wykonania P.I. na rok 1950 są:

1) w odniesieniu do Dz. 1 5i 16 Cz. 23 P.I./50 — Zarząd Budowalnych Przedsiębiorstw Powiatowych.

2) w odniesieniu do Działu 17 Cz. 23 P.I./50 — Związek Spółdzielni Pracy,

3) w odniesieniu do Działu 19 Cz. 23 P.I./50 — Departament Urbanistyki Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli.

§ 11. Inwestorzy naczelni przesyłają sprawozdania zbiorcze właściwemu sobie inwestorowi centralnemu w układzie P.I./51 r. oraz bezpośrednio do P.K.P.G w trybie i na wzo-

rach ustalonych w § 7 Instrukcji Nr 88 — w terminie do dnia 1 grudnia 1951 r.

§ 12. Inwestorzy centralni przesyłają zbiorcze sprawozdania roczne w trybie i na wzorach ustalonych w § 8 Instrukcji Nr 88 —w terminię do dnia 15 grudnia 1951 r.

§ 13. Sprawozdania roczne należy traktować jako poufne.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 31 października 1951 r.

w/z Ministra Budownictwa Miast i Osiedli **A. Wolski**
w/z Ministra Budownictwa Przemysłowego **St. Pietrusiewicz**

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli i Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 31.X.51.

W Y K A Z

jednostek miar w jakich wykazywać należy efekt przyrostu zdolności produkcyjnej lub usługowej.

Rodzaj inwestycji	jednostka miary
Transport roboczy (samoch. cieżar. i przyczepny)	nośność w tonach
Ciągniki	moc w KM
Budynki administracyjne	m^2 pow. użytk.
Zakłady produkcji pomocniczej:	
Stolarnie	m_3 drewna na rok
Warsztaty ślusarsko-kowalskie	tony na rok
Warsztaty mechaniczne	tys. zł.
Magazyny, materiałowe, sprzętu, szopy, składy	m^2 pow. składowej
Zakłady prefabrykacyjne	m^2, m^3, tony prod. rocz.
Żwirownie	m^3 prod. rocznej
Garaże	liczba stanowisk
Budynki socjalne, ośrodki szkoleniowe i internaty	m^3/liczba miejsc

Innych efektów przyrostu zdolności produkcyjnej lub usługowej, poza wyżej wymienionymi w formularzach IRZ-1 i IRZ-2, wykazywać nie należy.

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli i Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 31.X.51.

S P I S

maszyn, urządzeń, sprzętu i inwentarza.

1. Koparki
2. Spycharki
3. Betoniarki
4. Lokomotywki spalinowe i parowe (600 mm)
5. Dźwigi stałe i samojezdne
6. Przenośniki taśmowe
7. Pompy do betonów i zapraw
8. Sprężarki
9. Spawarki
10. Silniki spalinowe
11. Obrabiarki do metali
12. „ do drewna
13. Suszarki do budynków
14. Samochody osobowe
15. „ ciężarowe i wywrotki
16. „ specjalne
17. Ciągniki
18. Przyczepy
19. Motocykle
20. Zespoły urządzeń do produkcji specjalnej
21. Maszyny do pisania
22. „ do liczenia

Inne maszyny i urządzenia, sprzęt i inwentarz niewymienione w spisie należy wykazywać zbiorczo w jednej pozycji „inne".

132.

ZARZĄDZENIE Nr 126

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 13 października 1951 r.

w sprawie trybu przeprowadzenia korekty planów miesięcznych ustalonych w planie kwartalnym.

(L. dz. DI/3/7343/51)

§ 1. Operatywne plany miesięczno-półmiesięczne Zjednoczeń Budownictwa Miejskiego powinny być opracowywane w oparciu o ich plan miesięczny, zatwierdzony w planie kwartalnym, by zapewnić tą drogą pełne wykonanie zatwierdzonych w tym planie programów miesięcznych.

W związku z tym Zjednoczenia nie są uprawnione do ustalania wspomnianych w ustępie pierwszym planów operatywnych w takiej wysokości, by suma ich w danym kwartale kalendarzowym była niższa od planu kwartalnego Zjednoczenia.

§ 2. Sporządzenie przez Zjednoczenie operatywnego planu miesięczno-półmiesięcznego poniżej wysokości, ustalonej w planie kwartalnym na dany miesiąc, dopuszczalne jest jedynie w wyjątkowych przypadkach, gdy obiektywne warunki uzasadniają taką konieczność i za uprzednią zgodą właściwego Centralnego Zarządu.

Centralny Zarząd uprawniony jest do wyrażenia zgody bezpośrednio w wypadkach, w których decyzja nie powoduje zmniejszenia globalnej sumy przerobu, ustalonej w planie miesięcznym, zatwierdzonym w planie kwartalnym. W przypadkach, w których zmniejszenie takie miałoby miejsce, Centralny Zarząd powinien przed wydaniem decyzji uzyskać moją zgodę poprzez Departament Planowania Ministerstwa.

§ 3. Wnioski Centralnych Zarządów w sprawach objętych § 2 powinny być składane w terminie do dnia 27 miesiąca poprzedzającego miesiąc objęty planem. Należy do nich dołączyć urealniony plan miesięczny na wzorach PK-1 i PK-2 wraz z uzasadnieniem, opartym o plany miesięczno-półmiesięczne podległych Zjednoczeń.

Departament Planowania przedstawi do mej decyzji zaopiniowane wnioski o urealnienie planów miesięcznych Centralnych Zarządów każdorazowo w terminie do 29 miesiąca, poprzedzającego miesiąc, objęty planem.

§ 4. Premiowanie z tytułu wykonania planu obliczane będzie dla Zjednoczeń od planu miesięczno-półmiesięcznego, zatwierdzonego w powyższym trybie, dla Centralnych Zarządów — od zatwierdzonego w tym trybie planu miesięcznego.

§ 5. W przypadkach niewykonania planu przez Zjednoczenie lub Centralny Zarząd w całości, zastrzegam uznanie uzasadnionych obiektywnych przyczyn do mej decyzji. Wnioski w tych sprawach przedstawia dla Zjednoczeń właściwy Centralny Zarząd, dla Centralnych Zarządów — Departament Planowania łącznie z wnioskami o premie. Wnioski powinny być odpowiednio umotywowane.

Uznanie za usprawiedliwione niewykonanie planu przez Zjednoczenie i ewentualnie przyznanie dlań premii nie przesądza samo przez się usprawiedliwienia ewentualnego niewykonania planu miesięcznego przez właściwy Centralny Zarząd w całości i nie usuwa potrzeby wydania w takiej sprawie odrębnej decyzji.

Minister **R. Piotrowski**

133.

ZARZĄDZENIE Nr 127

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 19 października 1951 r.

w sprawie zatwierdzania, upowszechniania i dokonywania zmian norm pracy w zakresie wykonawstwa budowlanego.

(L. dz. D.XIII/2/3870/51)

W związku z uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie organizacji normowania pracy (Biuletyn P.K.P.G Nr 10, poz. 126), zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie powoływania i zakresu działania orgnów normowania pracy (Biuletyn P.K.P.G. Nr 11, poz. 140), oraz uchwałą Prezydium Rządu z dnia 26 maja 1951 r. w sprawie postępowania przy przeprowadzeniu rewizji norm pracy (Monitor Polski Nr A-49, poz. 644), w porozumieniem z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa, Ceramiki Pokrewnych Zawodów w Polsce, zwanego w dalszym ciągu Związkiem Zawodowym, zarządza się, co następuje:

§ 1. Projekty zakładowych norm pracy opracowują technicy normowania.

§ 2. Projekty branżowych norm pracy, mających obowiązywać w poszczególnych działach robót i usług całego resortu Budownictwa Miast i Osiedli oraz projekty norm pracy dotyczącej robót i usług wspólnych dla różnych resortów (normy powszechnie obowiązujące jednolite) opracowuje na podstawie materiałów i wniosków branżowych Komisji Norm Pracy, Główna Komisja Norm Pracy przy Ministerstwie Budownictwa Miast i Osiedli.

§ 3. Celem prawidłowego opracowania projektu norm należy przestrzegać zasad zawartych w „instrukcji o sposobie i trybie postępowania przy oprcowywaniu norm pracy w budownictwie" stanowiącej załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 4. 1. Zakładowe normy pracy dla prac jednorazowych niepowtarzających się zatwierdza dyrektor Zjednoczenia lub jednostki równorzędnej, w drodze zarządzenia wydanego w porozumieniu z Radą Zakładową.

W zależności od czasu stosowania norm na prace jednorazowe dyrektor Zjednoczenia może przelać swoje uprawnienia i zlecić zatwierdzanie tych norm:

a) kierownikowi robót lub warsztatów działającemu w prozomunieu z Radą Zakładową na wniosek technika normowania, w odniesieniu do norm pracy o czasie stosowania nieprzekraczającym 46 rob.godz.

b) kierownikowi Zarządu Budowlanego, działającemu w porozumieniu z Radą Zakładową na wniosek technika normowania, — w odniesieniu do norm pracy o czasie stosowania w granicach powyżej 46 do 92 rob.godz.

Dyrektor Zjednoczenia lub jednostki równorzędnej nie może przelać swoich uprawnień dotyczących zatwierdzania jednorazowych norm pracy o czasie stosowania przekraczającym 92 rob.godz.

2. Zakładowe normy pracy dla prac powtarzających się wielokrotnych zatwierdza dyrektor Centralnego Zarządu w drodze zarządzenia wydanego w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego.

W zależności od czasu stosowania norm na prace powtarzajace się dyrektor Centralnego Zarządu może przelać swoje usprawnienia i zlecić zatwierdzanie tych norm:

a) kierownikowi robót lub warsztatu działającemu w porozumieniu z Radą Zakładowa na wniosek technika normowania — w odniesieniu do norm pracy o czasie stosowania do 92 rob. godz.

b) kierownikowi Zarządu Budowlanego działającemu w porozumieniu z Radą Zakładową na wniosek technika normowania, — w odniesieniu do norm pracy o czasie stosowania w granicach powyżej 92 do 300 rob.godz.

c) dyrektorowi Zjednoczenia działającemu w porozumieniu z Zarządem Okręgowym Związku Zawodowego na wniosek kierownika Sekcji Norm Pracy Zjednoczenia — w odniesieniu do norm o czasie stosowania w granicach powyżej 300 do 1000 rob.godz.

Dyrektor Centralnego Zarządu nie może przelać swoich usprawnień dotyczących zatwierdzania powtarzających się norm pracy o czasie stosowania przekraczającym 1000 rob.godz.

3. W tych przypadkach, w których normy pracy podlegają zatwierdzeniu przez kierownika Zarządu Budowlanego, dyrektora Zjednoczenia, dyrektora Centralnego Zarządu, normy te mogą być wprowadzone w życie przez kierownika robót po porozumieniu z Rada Zakładową jako normy tymczasowe przed uzyskaniem zatwierdzenia — w wysokości proponowanej przez kierownika robót.

Jeżeli norma wprowadzona w życie jako tymczasową, została zatwierdzona w zmienionej wysokości, wówczas wprowadzenie w życie tej zatwierdzonej normy następuje z początkiem najbliższego okresu rozrachunkowego.

4. Branżowe normy pracy, które mają być stosowane we wszystkich przedsiębiorstwach Zarządach Budowlanych i Budowach w ramach jednego Centralnego Zarządu lub wielu centralnych zarządów wymagają zatwierdzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli na wniosek Głównej Komisji Norm Pracy.

5. Szczegółowe określenie treści pojęć: branżowa norma pracy, zakładowa norma pracy dla prac jednorazowych powtarzających się, czas stosowania normy na budowie i porozumienie z organem Związku Zawodowego zawarte jest w załączonej instrukcji dz. I pkt. 2 i 3 oraz dz. III pkt. 1 i 3.

§ 5. Zakładowe Normy Pracy dla prac jednorazowych oraz dla prac powtarzających się, zatwierdzone dla jednej budowy upowszechniają na inne podległe sobie budowy, tj. zatwierdzają do stosowania na tych budowach:

1. kierownik Zarządu Budowlanego lub kierownik równorzędnej jednostki po porozumieniu z Radą Zakładową wówczas, gdy czas stosowania tych norm na wszystkich podległych mu budowach i zakładach nie przekroczą 300 rob.godz.
2. dyrektor Zjednoczenia po porozumieniu z Zarządem Okręgowym Związku Zawodowego wówczas, gdy czas stosowania tych norm na wszystkich podległych mu budowach nie przekracza 100 rob.godz.
3. dyrektor Centralnego Zarządu po zaopiniowaniu przez Branżową Komisję Norm Pracy wówczas, gdy czas stosowania tych norm na wszystkich podległych mu budowach nie przekracza 2000 rob.godz.
4. Minister Budownictwa Miast i Osiedli, po zaopiniowaniu przez Główną Komisję Norm Pracy wówczas, gdy czas stosowania tych norm na wszystkich podległych mu budowach przekracza 2000 rob.godz.

Upowszechnienie normy może nastąpić po stwierdzeniu, że proces technologiczny i produkcyjny na budowach na które norma ma być upowszechniona przebiega tak samo jak proces ,który był podstawą do ustalenia normy.

Szczegółowe określenie treści pojęcia „czas stosowania normy na wszystkich podległych budowach" zawarte jest w załączonej instrukcji dz. III pkt. 2.

§ 6. 1. Stosowanie zakładowych norm pracy (o których mowa w poprzednich §§) do innego rodzaju pracy niż ten, dla których zostały one zatwierdzone, jest niedopuszczalne.

2. W przypadkach zmian procesu technologicznego wywołanego wprowadzeniem nowych metod pracy, zmechanizowaniem robót, lub wprowadzeniem istotnych usprawnień organizacyjno-technicznych, należy opracować nową normę pracy wg postanowień niniejszego zarządzenia.

§ 7. 1. Rewizje norm pracy powszechnie obowiązujących (jednolitych) oraz obowiązujących w całej gałęzi gospodarki narodowej (branżowych) przeprowadza się na podstawie Uchwały Prezydium Rządu po porozumieniu się z Centralną Radą Związków Zawodowych.

2. Rewizję norm zakładowych pracy przeprowadza się na podstawie zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli wydanego w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego.

3. Wniosek o rewizję norm, o których mowa w ust. 1 i 2 nie może być wniesiony wcześniej niż po upływie jednego roku ich stosowania w praktyce.

4 Po wprowadzeniu w życie nowych norm fakt ich przekraczania przez robotników, nie spowodowany nowymi warunkami określonymi w § 6 pkt. 2 nie może stanowić podstawy do ich powtórnej rewizji.

§ 8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1951 roku. Jednocześnie traci moc obowiązującą zarządzenie Ministra Budownictwa z dnia 11 lipca 1950 roku znak; VI/3/2197/50 w sprawie zatwierdzania norm pracy.

Minister **R. Piotrowski**

Załącznik do zarządzenia Nr 127 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

INSTRUKCJA

o sposobie i trybie postępowania przy opracowywaniu zakładowych norm pracy w zakresie wykonawstwa budowlanego.

I. Rodzaje norm pracy

1. Normy pracy ze względu na jednostkę w jakiej są wyrażone dzielimy na dwie grupy:

a) **norma czasu** na jednostkę produkcji jest to ilość jednostek czasu (godz., zmian i t.p.) potrzebna wg norm na wykonanie jednostki produkcji. W budownictwie ilość czasu określa się najczęściej w roboczogodzinach. Np. norma czasu na wykonanie 1 m² czystej podłogi wynosi 0,40 godziny zespołu złożonego z cieśli V gr. i pomocnika III gr.

b) **norma wyrobu** na jednostkę czasu jest to ilość jednostek produkcji (mb. m², kg i t.p.) przewidziana normami do wykonania w ciągu jednostki czasu (godz. zmiany i t.p.).

W budownictwie za jednostkę czasu przy określaniu normy wyrobu przyjęto 8 godzin tj. normalny czas trwania dziennej pracy (zmiany). Np. dla zespołu złożonego z cieśli V gr. i pomocnika III gr. normy przewidują wykonanie 20 m² czystej podłogi.

Jednoznacznymi pojęciami są określenia: normy wydajności na 8 godzin i norma wykonania .

Ze względu na zasadnicze różnice między tymi dwiema grupami (są one odwrotnie proporcjonalne) należy w wypadkach mogących nasuwać wątpliwości używać ścisłych określeń.

2. Normy pracy ze względu na zakres ich obowiązywania dzielimy na:
   a) normy powszechnie obowiązujące (jednolite) obowiązujące we wszystkich resortach gospodarki,
   b) normy branżowe obowiązujące w jednym resorcie,
   c) normy zakładowe obowiązujące w jednym zakładzie pracy (budowie, warsztacie),
   d) normy zakładowe upowszechnione, opracowane i zatwierdzone dla jednego zakładu pracy i zatwierdzone do stosowania w wielu zakładach podległych jednej jednostce administracyjnej.
3. Normy czasu ze względu na częstotliwość stosowania produkcji dzielimy na:
   a) normy na prace jednorazowe i
   b) normy na prace powtarzalne

   Praca jednorazowa jest to operacja lub czynność, w wyniku której otrzymuje się jednorazowy produkt lub efekt produkcyjnej (np., m³, szt., mb, itp.) w postaci jednostki produkcyjnej lub jednorazowy wynik w postaci wykonania określonego zadania (procesu) np. naładowanie, zmontowanie, przesunięcie. Jednorazowa praca może występować na danej budowie lub warsztacie tylko jeden raz w okresie trwania całej budowy lub prac w warsztacie.

   Do tego rodzaju robót można np. zaliczyć wykonanie jednych drzwi wyjściowych o specjalnych kształtach.

   Prace powtarzalne różnią się od jednorazowych tym, że stanowią ich wielokrotność. Pracą powtarzalną będzie np. wykonanie kilku drzwi o takich samych wymiarach i kształtach.

II. Sposoby opracowania norm.

Sposób opracowania normy zależy od częstotliwości i czasu jej stosowania. Im dłuższy okres czasu ma być norma stosowana tym sposób jej opracowania winien być dokładniejszy. Rozróżniamy następujące sposoby opracowania norm pracy: 1) szacunkowy, 2) statystyczny, 3) oparty na łączeniu (scalaniu) obowiązujących norm lub wzorców, 4) oparty na pomiarach czasu.

1) **Sposób szacunkowy** polega na ocenie czasu trwania pracy na podstawie doświadczenia projektującego normę lub przybliżonych określeniem tego czasu w porównaniu z obowiązującymi normami o podobnym procesie produkcyjnym.

   Ze względu na małą dokładność sposób ten może być stosowany tylko przy opracowaniu norm jednorazowych, których czas trwania nie przekracza 46 rob.-godz.
2) **Sposób statystyczny** polega na określeniu czasu trwania pracy na podstawie danych zawierających ogólny czas trwania pracy i ilości wykonanej produkcji dla której opracowuje się normy. Dane statystyczne nie posiadają podziału zużycia czasu i dla tego opracowania norm tym sposobem należy unikać.
3) **Sposób oparty na łączeniu (scalaniu)** obowiązujących norm stosuje się przy produkcji złożonej, dla której czynności składowe posiadają zatwierdzone normy. Polega on na sumowaniu odpowiednich czasów przewidzianych normami. Przy opracowywaniu norm tym sposobem należy zwrócić baczną uwagę na zgodność procesu produkcyjnego występującego przy wykonywaniu czynności składowych wykonywanych jako samoistna produkcję z procesem występującym przy wykonywaniu tych czynności w ramach produkcji złożonej. Jeżeli np. dwie normy na czynności składowe obejmują transport materiałów, a do produkcji złożonej potrzebny jest tylko jednokrotny transport, norma scalona z dwu norm składowych byłaby wyższa od właściwej o czas trwania jednego transportu co jest niedopuszczalne. W takich przypadkach należy opracować nową normę. Przy wykonywaniu powtarzających się czynności należy kierować się nie tylko opisem normy (np. w K.N. i C.J.) zawartym w opisie pozycji i w warunkach umownych lecz równocześnie warunkami w jakich normalnie prowadzi się roboty.
4) **Sposób oparty na pomiarach czasu** polega na przeprowadzeniu dokładnych pomiarów zużycia czasu oraz przeprowadzeniu analizy wyników i ustaleniu prawidłowej normy. Wzory formularzy pomiarów i analizy czasu łącznie z instrukcją zostaną podane w późniejszym okresie.
   A. Czas zużyty na wykonanie produkcji winien być podzielony na następujące zasadnicze grupy:
      a) prace przygotowawcze i zakończeniowe,
      b) prace użyteczne (główne i pomocnicze),
      c) przerwy nieuniknione fizjologiczne i techniczne,
      d) odpoczynek,
      e) straty czasu z winy pracownika, z winy kierownictwa i niezależne od nich.

   W razie potrzeby, a w szczególności przy normowaniu prac maszynowo ręcznych i maszynowych należy wprowadzić dalszy, dokładniejszy podział zużytego czasu.
   B. Pomiary powinny być dokonywane na prawidłowo zorganizowanym stanowisku roboczym obsadzonym przez pracownika o właściwym zawodzie i grupie zaszeregowania zgodnie z załącznikami 2 do 6 do Układu Zbiorowego.
   C. Analiza wyników pomiarów polega na:
      a) zbadaniu i wyeliminowaniu niewłaściwie zużytego czasu,
      b) zbadaniu możliwości usprawnienia organizacji stanowiska roboczego i organizacji wykonywania robót w porozumieniu z przodownikami pracy.
      c) zbadaniu możliwości zastąpienia pracowników wykwalifikowanych przez niewykwalifikowanych lub o mnejszych kwalifikacjach przy pracach niewymagających wysokich kwalifikacji.
   D. Norma pracy przedstawiona do zatwierdzenia powinna uwzględniać wnioski wynikłe z przeprowadzonej analizy.
5. W przypadku gdy zachodzi konieczność opracowania normy na taką pracę, która stanowi tylko część pracy posiadającą już zatwierdzoną normę, należy przy jej opracowaniu i zatwierdzaniu postępować tak jak z nową normą. Np. brygada transportowa dostarcza materiał na stanowisko robocze. Normy na roboty elektryczne (K.N. i C.J. część V) przewidują wykonanie robót łącznie z transportem materiału. W tym przypadku normy na wykonanie robót bez transportu i normę na sam transport materiału należy traktować jako nowe normy.

III. Wyjaśnienie określeń użytych w zarządzeniu.

1. **Czas stosowania normy na budowie** jest to ilość rob.-godz. przewidzianych normą na wykonanie jednostki produkcji, pomnożona przez ilość jednostek produkcji przewidzianych do wykonania na danej budowie lub warsztacie. Np. projektowana norma na wykonanie jednostki produkcyjnej przewiduje:
   1 godz. pracy robotnika VII gr.
   3 godz. pracy robotnika V gr.
   2 godz. pracy robotnika III gr.
   (to jest łącznie 6 rob.-godz. na jednostkę produkcji). Jeżeli ilość jednostek produkcji przewidzianych do wykonania wynosi 10, to czas stosowania normy wynosi $6 \times 10 = 60$ rob.-godz. Wobec tego, że jest to norma na prace powtarzalne i nie przekracza 92 godz. podlega zatwierdzeniu przez kierownika robót. Jeżeli w czasie wykonywania danej budowy lub w czasie pracy danego warsztatu zostanie stwierdzone, że czas stosowania normy przekroczy granicę kompetencji kierownika, który tę normę zatwierdził, norma musi być ponownie zatwierdzona przez kierownika (dyrektora) odpowiednio wyższej jednostki organizacyjnej. Jeżeli np. w podanym wyżej przykładzie ilość jednostek produkcji przewidzianych do wykonania przekroczy 15 i wyniesie np. 20 — normę musi zatwierdzić kierownik zarządu budowlanego ($6 \times 20 = 120$ rob.-godz. 92 rob.-godz.) jeżeli zaś przekroczy liczbę 50 i wyniesie np. 55 musi ją zatwierdzić ponownie dyrektor zjednoczenia ($6 \times 55 = 330$ rob.-godz. > 300).
2. **Czas stosowania normy na wszystkich podległych budowach** jest to suma czasów stosowania normy na wszystkich budowach podległych danej jednostce administracyjnej. Np. na 5 budowach (lub w 5 warsztatach) podległych kierownikowi zarządu budowlanego lub kierownikowi równorzędnej jednostki trzeba upowszechnić normę, której czas stosowania na każdej budowie (warsztacie) wyniesie 40 rob.-godz. a więc czas stosowania na wszystkich podległych budowach (warsztatach) wyniesie $5 \times 40 = 200$ rob.-godz. Normę taką może upowszechnić kierownik zarządu budowlanego (czas stosowania nie przekracza 300 rob.-godz.). Jeżeli czas ten przekroczy liczbę 300 rob.-godz., lecz nie przekroczy liczby 1000 rob.-godz. lub norma ma być stosowana na budowach (warsztatach) w 2 lub więcej zarządach budowlanych w ramach jednego zjednoczenia, normę może upowszechnić dyrektor zjednoczenia.
3. **Porozumienie z organem związku zawodowego** polega na przedstawieniu temu organowi do zaopiniowania zaprojektowanej normy. Kierownik jednostki administra-

cyjnej jest w pełni odpowiedzialny za prawidłowość zatwierdzonej przez siebie normy bez względu na opinię organu związku.
Wszelkie spory wynikłe na tle zatwierdzania i stosowania normy roztrzygane są przez Zakładowe, Branżowe i Główną Komisję Norm Pracy zgodnie z Uchwałą K.E.R.M z dnia 21 kwietnia 1950 r. i zarządzeniem Przewodniczącego P.K.P.G Nr 119 z dnia 22 maja 1950 r.

IV. **Zasady opracowania, zatwierdzania, upowszechniania i wprowadzania norm pracy.**

1. Normy zakładowe należy opracować dla robót: a) nieobjętych obowiązującymi katalogami norm, b) wykonywanych w warunkach technologicznych i organizacyjnych różniących się zasadniczo od warunków, dla których sporządzony został K.N. i C.J. Do pierwszego rodzaju robót zaliczyć można np. remont maszyn budowlanych lub wykonanie i osadzanie odlewów sztukatorskich do drugiego np. wykonywanie elementów stolarskich na maszynach innego typu niż podany w K.N. i C.J. oraz robót wykonywanych metodami lub narzędziami zracjonalizowanymi jak np. mechaniczne tynkowanie.
2. Celem uniknięcia zlecenia robotnikom prac, które nie posiadają zatwierdzonych norm pracy, należy normę opracować i zatwierdzić w takim terminie, aby robotnik był w odpowiednim czasie zapoznany z normą i otrzymał właściwie wypełnione zlecenia akordowe na dwa dni przed rozpoczęciem danych robót. W tym celu przed rozpoczęciem budowy lub uruchomieniem produkcji w zakładzie należy zbadać dokładnie planowaną produkcję na podstawie kosztorysów, rysunków i innej dokumentacji technicznej, oraz ustalić na jakie prace planowane brak jest zatwierdzonych norm pracy. Po tym ustaleniu należy niezwłocznie przystąpić do opracowania i zatwierdzenia brakujących norm. Właściwość organów powołanych do wnioskowania, ustalania i zatwierdzania norm zakładowych oraz tryb postępowania w tych sprawach, podana jest w tabelach 1, 2, 3.
3. Wniosek o zatwierdzenie normy pracy powinien zawierać następujące elementy:
   1) projekt normy t.j.
      a) krótki lecz dokładny opis operacji lub czynności (zasadniczych i pomocniczych) dla których się ustala normę czasu, zaopatrzony przy skomplikowanej (produkcji) szkicem, warunki wykonania, opis miejsca pracy oraz użytych narzędzi i maszyn jeżeli mają one decydujący wpływ na czas wykonania (np. narzędzie zracjonalizowane).
      b) jednostka obmiaru produkcji lub czynności,
      c) zawód wykonawcy lub wykonawców pracy oraz kategoria zaszeregowania robót t.j. ustalona grupa zaszeregowania roboty wg grupy zaszeregowania pracownika w danym zawodzie, gwarantującą, wg Układu Zbiorowego w Budownictwie załączniki 2 do 6, właściwe wykonanie pracy. Jeżeli wykonywana operacja wymaga pracy kwalifikowanej i niewykwalifikowanej, czas wykonania należy rozdzielić, ustalając odpowiednie zaszeregowania robót, mając na względzie racjonalne wykorzystanie robotnika i jakość produkcji.
      d) czas potrzebny na właściwe wykonanie operacji lub czynności z podziałem na omówione wyżej kategorie.

   2) dokumentację potwierdzającą prawidłowość ustaleń. Przy opracowaniu opisu (pkt. 1) lit. a) należy wzorować się na opisach zamieszczonych w K.N i C. J. licząc się z tym, że w K.N. i C.J. opis zawarty jest nie tylko w tekście danej pozycji lecz także we wstępie do każdego działu t,j. w warunkach technicznych, obmiaru i umownych. Wniosek o zatwierdzenie normy pracy bez względu na to czy zatwierdzony będzie przez kierownika robót, czy też kierownika nadrzędnej jednostki winien zawierać szereg podstawowych danych. Celem ujednolicenia treści, uniknięcia opuszczenia niektórych danych, oraz ułatwienia pracy osobom opiniującym i zatwierdzającym, podaje się do stosowania dołączony do niniejszej instrukcji wzór wniosku o zatwierdzenie normy zakładowej, zawierający uprzednio omówione elementy.
4. Normy zakładowe powinny być opracowane na poziomie norm już obowiązujących na budowie lub w zakładzie (K.N. i C. J. katalog norm zakładowych) t.j. przewidywany procent wykonania normy projektowanej powinien być zbliżony do średniego procentu wykonania obowiązujących norm na podobne roboty.
5. Normy zakładowe obowiązujące w danej jednostce administracyjnej powinny być katalogowane z podziałem na rodzaje robót. W tym celu wszystkie normy bez względu na to przez kogo były zatwierdzone powinny być przesłane do wszystkich wyższych jednostek administracyjnych: Zarządu Budowlanego, Zjednoczenia i Centralnego Zarządu.

Normy zakładowe na prace jednorazowe Tabela 1

Opis czynności	Czas stosowania normy: do 46 rob.-godzin	powyżej 46 do 92 rob.-godzin	powyżej 92 rob.-godzin
Wniosek o opracowanie nowej normy	Technik normowania pracy, Rada Zakładowa, każdy zainteresowany pracownik spośród załogi, personel techniczny		
Opracowanie normy	Technik normowania pracy na budowie		
Wniosek o zatwierdzenie normy	Technik normowania na budowie	Kierownik robót	Kierownik Zarządu Budowl.
Opiniowanie normy		Technik normowania Zarządu Budowl.	Komórka norm pracy Zjednoczenia
Zatwierdzenie normy	Kierownik robót*)	Kierownik Zarządu *) Budowl.	Dyrektor Zjednoczenia
w porozumieniu z:	Radą Zakładową	Radą Zakładową	Zarządem Okr. Zw. Zaw.

*) na podstawie zlecenia Dyrektora Zjednoczenia (patrz Zarządzenie Nr 127 § 4 pkt. 1)

Normy zakładowe na prace powtarzalne Tabela 2

Opis czynności	Czas stosowania normy				Normy branżowe
	do 92 rob.-godz.	powyżej 92 do 300 rob.-godz.	powyżej 300 do 1000 rob.-godz.	powyżej 1000 rob.-godz.	
Wniosek o opracowanie nowej normy	Technik normowania pracy, Rada Zakladowa, każdy zainteresowany pracownik spośród załogi, personel techniczny				Branżowa Komisja Norm Pracy i Główna Komisja Norm Pracy
Opracowanie normy	Technik normowania pracy				Branżowa Komisja Norm Pracy
Wniosek o zatwierdzenie normy	Technik normow. na budowie	Kierownik robót	Kierownik Zarządu Bud.	Dyrekto Zjedn.	Główna Komisja Norm Pracy
Opiniowanie normy	———	Technik normow. Zarządu Budowl.	Komórka norm pracy Zjedn.	Komórka norm pracy CZ i Branżowa Kom. Norm	Wydział Norm Pracy Ministerstwa i Główna Komisja Norm Pracy
Zatwierdzenie normy	Kierownik robót *)	Kierownik *) Zarządu Budow.	Dyrektor *) Zjednoczenia	Dyrektor Centr. Zarządu	Minister Budownictwa Miast i Osiedli
W porozumieniu z:	Radą Zakładową	Radą Zakładową	Zarząd Okr. Zw. Zawod.	———	———

*) na podstawie zlecenia Dyrektora Centralnego Zarządu (patrz Zarządzenie Nr 127 § 4 pkt. 2)

Norma podlegająca zatwierdzeniu przez kierownika wyższej jednostki administracyjnej winna być uprzednio przedstawiona w formie wniosku przez kierowników wszystkich niższych jednostek. Zatwierdzenie norm komisyjnie lub przez inne organa niż podane w tabeli — jest niedopuszczalne.

Upowszechnianie norm zakładowych na prace jednorazowe i powtarzalne Tabela 3

Opis czynności	do 300 rob.-godz. dla podległych budów	powyżej 300 do 1000 rob.-godz. w ramach jednego Zarządu Budowlan.	do 1000 rob.-godz. dla 2 lub więcej Zarządów Budowlan.	powyżej 1000 do 2000 rob.-godz. w ramach jednego Zjednoczenia	do 2000 rob-godz. dla 2 lub więcej Zjednoczeń	powyżej 2000 rob.-godz. w ramach jednego Centralnego Zarządu	powyżej2000 rob.-godz. 2 lub więcej Centralnych Zarządów
Wniosek o upowszechnienie	technicy normowania pracy	technicy normowania pracy		Komórka norm pracy Zjednoczenia		Komórka norm CZ Branżowe Komisje Norm Pracy	
Zaopiniowanie	technik normowania pracy Zarządu Budowl.	Komórka norm pracy Zjednoczenia		Komórka norm pracy CZ i Branżowe Komisje Norm Pracy		Wydział norm pracy Ministerstwa i Główna Komisja Norm Pracy	
Upowszechnienie	Kierownik Zarządu Budowlanego	Dyrektor Zjednoczenia		Dyrektor Centralnego Zarządu		Minister Budownictwa Miast i Osiedli	
W porozumieniu z:	Radą Zakładową	Zarządem Okręgowym Związku Zawodowego		———		———	

Wzór

Wniosek o zatwierdzenie normy zakładawej.

Budowa (Zakład) . . . .
Zarząd Budowlany . . . .
Zjednoczenie . . . .
Centralny Zarząd . . . .
1. Rodzaj budowy (zakładu) . . . .
2. Rodzaj robót . . . .
3. Opis pracy normowanej . . . .
4. Sposób ustalania normy . . . .
5. Wykonawcy: a) grupy zaszeregowania i lość robotników w danej grupie . . . .
   b) sprawność w wykonywaniu pracy normowanej . .
   . . . .
6. Tempo pracy . . . .
7. Norma czasu na jednostkę produkcyjną . . . . .
8. Kategoria robót . . . .
9. Cena jednostkowa . . . .
10. Ilość jednostek produkcji planowana do wykonania na podstawie normy . . . .
11. Czas stosowania normy . . . .
12. Uwagi . . . .
13. Załączniki: . . . .

Opracował: . . . .
techn. norm.
Zatwierdził: (stawia wiosek o zatwierdzenie)
. . . .
Kierownik robót
Zatwierdzenie lub wnioski o zatwierdzenie kierowników wyższych jednostek . . . .

Objaśnienia do projektu normy zakładowej.

ad. 1. Podać rodzaj budowy, tj. np. budynek mieszkalny, administracyjny: roboty elektrotechniczne w budynku szpitalnym, warsztat stolarski i tp.

ad. 2. Podać rodzaj robót do którego należy praca normowana np.: roboty murarskie, roboty stolarskie mechaniczne, remont sprzętu i t.p.

ad. 3. Dokładnie opisać czynności wchodzące w zakres pracy podstawowej i prac pomocniczych, podać sposób wykonania, użyce narzędzia i maszyny, rodzaj użytych materiałów, warunki ułatwiające lub utrudniające wykonanie, miejsce wykonania (koordynacja rodzaj rusztowań i t.p.).
W razie trudności w sformułowaniu jednoznacznego opisu należy dołączyć szkic.

ad. 4. Podać sposób ustalenia czasu normowanego: pomiary czasu (rodzaj) statystyka, doświadczenie.

ad. 7 i 8. O ile praca winna być wykonywana przez kilka robotników o różnej grupie zaszeregowania, należy podać oddzielnie normy czasu dla każdej grupy t.j. podzielić czas pracy wg stopnia złożoności, trudności i odpowiedzialności. Podać jednostkę produkcji.

ad. 9. Cena stanowi sumę iloczynów norm czasu na jednostkę przez stawki odpowiednich grup zaszeregowania.

ad. 10. Ilość planowanej produkcji należy podawać w jednostkach, dla której została opracowana norma czasu.

ad. 11. Podać iloczyn sumy roboczo-godzin składających się na normę czasu (p. 7) przez ilość planowanej produkcji (p. 10).

ad. 12. Podać wyjaśnienia, mające wpływ na normę czasu lub kategorię robót nieujęte w poprzednich punktach.

134.

ZARZĄDZENIE Nr 128
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 23 października 1951 r.

w sprawie zlecania prac mierniczych.

(L. dz. D.XI/W4/1842/51)

Celem umożliwienia uzyskania w właściwym czasie podkładów pomiarowych potrzebnych do wykonania dokumentacji urbanistycznej w zakresie zabudowy miast i osiedli oraz lokalizacji szczegółowej projektowanych inwestycji i pełniej szego wykorzystania wszystkich sił fachowych zarządza się co następuje:

§ 1. Prace miernicze należy zlecać:
1. w zakresie pomiarów szczegółowych — Okręgowym Przedsiębiorstwom Mierniczym
2. w zakresie pomiarów podstawowych — Państwowemu Przedsiębiorstwu Geodezyjnemu
3. w zakresie prac fotogrametrycznych — Państwowemu Przedsiębiorstwa Fotogrametrii
4. w zakresie prac kartograficznych — Okręgowym Przedsiębiorstwom Kartograficznym.

§ 2. 1. W razie niemożności wykonania prac mierniczycl przez jednostki, wymienione w § 1, w terminie niezbędnym dla potrzeb planowania zabudowy i realizacji inwestycji, roboty takie można zlecać mierniczym spółdzielniom pracy.

2. Drobne lub nietypowe prace miernicze, nie przyjęte przez jednostki wymienione w § 1, mogą być zlecane pracownikom wydziałów i referatów geodezyjnych oraz — w przypadku trudności zlecenia prac powyższym pracownikom — innym fachowym pracownikom urzędów i instytucji państwowych.

3. Prace należy zlecać zgodnie z obowiązującymi przepisami o dostawach, robotach i usługach na rzecz Skarbu Państwa.

§ 3. Mierniczym spółdzielniom pracy roboty należy zlecać w porozumieniu z wydziałem geodezyjnym właściwego prezydium wojewódzkiej rady narodowej. Zlecenie robót pracownikom fachowym instytucji państwowych może nastąpić w porozumieniu z wydziałem geodezyjnym właściwego prezydium wojewódzkiej rady narodowej i po uzyskaniu przez tych pracowników zezwolenia na tego rodzaju zajęcie uboczne.

§ 4. 1. Nadzór geodezyjny należy ustanawiać nad wykonaniem prac zleconych:
a) jednostkom wymienionym w § 1 — których koszt przekracza 30.000 zł.
b) jednostkom wymienionym w § 2 — których koszt przekracza 3.000 zł.

2. Wykonywanie nadzoru odbywa się zgodnie z przepisami, określonymi przez Prezesa Głównego Urzędu Pomiarów Kraju.

§ 5. Podstawę ustalenia kosztów wykonywanych robót stanowią obowiązujące stawki i normy nakładu pracy, wydane przez G.U.P.K.

W przypadku wykonania robót przez pracowników wydziałów i referatów geodezyjnych w prezydiach rad narodowych lub pracowników innych instytucji państwowych — wysokość ryczałtowego dodatku na zużyte przez zleceniobiorcę własne materiały, światło i t.p. ustala się ryczałtowo w wysokości, ne przekraczającej 5% kosztów robocizny bezpośredniej. Roboty, nie objęte normami, będą wynagradzane na podstawie każdorazowych ustaleń G.U.P.K.

§ 6. Uchyla się zarządzenie Ministra Budownictwa z dnia 17 maja 1950 r. w sprawie zlecenia prac mierniczych (Dz. U. Min. Bud. Nr 7, poz. 71).

Minister **R. Piotrowski**

135.

ZARZĄDZENIE Nr 129
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 3 listopada 1951 r.

w sprawie zakazu urządzania bankietów i przyjęć.

(L .dz. GM/1/8370/51)

Na wszystkich odcinkach naszej gospodarki obowiązuje nakaz walki z wszelkimi przejawami marnotrawstwa, nakaz oszczędnego gospodarowania.

§ 1. W związku z zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów Nr 167 z dnia 24.X.1951 r. zabraniam urządzania w podległych mi jednostkach organizacyjnych przyjęć i bankietów. Zakaz ten dotyczy przyjęć i bankietów tak w lokalach służbowych, jak i w lokalach gastronomicznych.

§ 2. W wyjątkowych przypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami (np. z uwagi na zwyczaj międzynarodowy) dopuszczalne jest urządzenie przyjęcia za zezwoleniem właściwej władzy. Właściwą władzą jest:
a) dla władz, urzędów i przedsiębiorstw mających swą siedzibę w mieście stołecznym Warszawie — Prezes Rady Ministrów;
b) dla władz, urzędów i przedsiębiorstw mających swą siedzibę poza Warszawą — Prezydium właściwej Woj. Rady Narodowej.

§ 3. O zezwolenie, o którym mowa w § 2, należy ubiegać się przez Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli (Gabinet Ministra).

Pisma w sprawie zezwolenia powinny zawierać:
a) uzasadnienie urządzenia przyjęcia (bankietu itp.);
b) liczbę uczestników;
c) przewidywane koszty.

Wniosek o zezwolenie powinien być zgłoszony co najmniej na 2 tygodnie przed zamierzonym przyjęciem lub bankietem.

Za ścisłe przestrzeganie postanowień zarządzenia odpowiedzialni są służbowo i materialnie kierownicy podległych jednostek organizacyjnych.

Minister **R. Piotrowski**

136.

OKÓLNIK Nr 42
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 26 października 1951 r.

w sprawie usprawnienia wykonawstwa robót budowlanych.

(L. dz. D.VII/1/7035/51)

Rozszerzone Prezydium Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa, Ceramiki i Pokrewnych Zawodów w Polsce, obradujące przy udziale Ministrów Budownictwa Miast i Osiedli oraz Budownictwa Przemysłowego powzięło załączoną w odpisie uchwałę w sprawie usprawnienia wykonawstwa robót budowlanych.

W związku z powyższym Ob. Dyrektorzy Centralnych Zarządów Budownictwa Miejskiego wydadzą stosowne zarządzenia, celem zapewnienia realizacji postanowień uchwały, w szczególności co do:
1) obowiązków personelu technicznego w zakresie organizacji operatywnej kontroli pracy na budowach (harmonogramy operatywne, narady wytwórcze, karty zleceń, zobowiązania pracownicze, stałe zespoły i brygady robocze, zasady oceny współzawodnictwa i tryb nagradzania),
2) konieczność zweryfikowania referatów modernizacji na szczeblu budów, zjednoczeń i centralnych zarządów i organizacji kursów szkolenia referentów,
3) upowszechnienia nowych form współzawodnictwa o tytuł najlepszej budowy, brygady, zespołu oraz najlepszego w zawodzie i najlepszego kierownika budowy.

Ob. Dyrektorzy w wydanych zarządzeniach zwrócą uwagę nadzorowanych jednostek na ustęp ostatni uchwały, dotyczący odpowiedzialności za jej wykonanie.

Minister **R. Piotrowski**

Załącznik do Okólnika Nr 42.

UCHWAŁA

Rozszerzone Prezydium Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa, obradujące przy udziale Ministrów Budownictwa Przemysłowego i Budownictwa Miast i Osiedli w dniu 14.IX.1951 r. nad sprawą rozwoju socjalistycznego współzawodnictwa pracy, wysłuchało sprawozdania obrazującego aktualną sytuację na tym odcinku, które złożył Przewodniczący Zarządu Głównego Związku.

Po szerokiej duskusji, która przeprowadzona została pod kątem omówienia braków administracji, Prezydium stwierdza, że liczne niedociągnięcia wynikły z niedoceniania znaczenia i wagi podjętych uchwał w walce o sprawną i właściwą realizację wielkich planów budownictwa.

Główną przyczyną tego stanu jest zbyt słaba i mało zdecydowana walka w większości jednostek administracyjnych i ogniw związkowych o prawidłową organizację wykonawstwa

budowlanego, która stanowi podstawę masowego rozwoju socjalistycznego współzawodnictwa pracy.

W toku dyskusji stwierdzono, że w budownictwie nie prowadzono dotychczas dostatecznej pracy, mającej na celu ustabilizowanie płynności kadr i nienaruszalności zasady stałych brygad i nierozerwalności zespołów, wyszkolonych i wyspecjalizowanych w wykonywaniu poszczególnych zadań produkcyjnych.

Świadczy o tym bezustanne rozrywanie zespołów i brygad na budowach, które na naworozpoczynających się obiektach z reguły formowane są od nowa z dużym wysiłkiem i stratą energii.

Stwierdzono również duże niedbalstwo ze strony administracji budowlanej jak i rad zakładowych na budowach w walce o upowszechnienie zatwierdzonych i poleconych do zastosowania wynalazków i usprawnień racjonalizatorskich.

Jednocześnie stwierdzono niedostateczny udział personelu inżynieryjno-technicznego we współzawodnictwie zarówno od strony osobistych jak i opieki przy realizacji podjętych przez pracowników zobowiązań.

Z uwagi na stwierdzone niedociągnięcia, hamujące rozmach wielkich przedsięwzięć budowlanych oraz konieczności ich usunięcia — rozszerzone Prezydium Zarządu Głównego postanawia co następuje:

Obydwa Ministerstwa Budownictwa oraz Zarząd Główny spowodują:

1) aby personel techniczny wszystkich budów każdorazowo rozpracowywał szczegółowo operatywne harmonogramy odcinkowe robót, obarczając odpowiedzialnością za ich wykonanie wszystkie szczeble hierarchii na budowie od kierownika do każdego członka lub zespołu włącznie. Kierownictwo wspólnie z radami zakładowymi winny zaznajamiać na naradach wytwórczych w grupach zespołowych bądź produkcyjnych wszystkich pracowników z operatywnymi harmonogramami odcinkowymi, celem umożliwienia podejmowania konkretnych zobowiązań,
2) aby zlecenia robocze prawidłowo sporządzone (w oparciu o operatywne harmonogramy odcinkowe) były wydawane przed rozpoczęciem pracy,
3) aby kierownictwa budów przez podległy im aparat prowadziły systematyczny obmiar wykonanych zadań roboczych. Jedynie prawidłowa, rzeczywista i systematyczna kontrola wykananego zadania, w jego ilości i jakości, jest podstawą kontroli wyników i osiągnięć współzawodnictwa pracy,
4) aby kierownictwa budów przy organizowaniu pracy stabilizowały organizację grup, brygad i zespołów i nie dopuszczały do rozrywania zespołów ani w trakcie wykonywania poszczególnych obiektów, ani w trakcie przesyłania ich na nowe budowy,
5) aby kierownictwa budów zapewniły brygadom i zespołom odpowiedni front roboty,
6) aby kierownictwa budów sporządzały w oparciu o harmonogramy robót, harmonogramy zaopatrzenia i dopilnowały zabezpieczenia dostaw wg ustalonego ich terminarza,
7) kierownictwa budów i rady zakładowe winny zwiększyć zakordowanie robót i zastosowanie nowoczesnych zespołowych metod pracy. Kierownictwa budów przygotują odpowiednią ilość zracjonalizowanego sprzętu i udzielać będą załodze fachowego instruktażu w pracy metodami zespołowymi, w posługiwaniu się nowowprowadzonym sprzętem, wynalazkami i ulepszeniami,
8) kierownictwa budów wspólnie z radami zakładowymi dopilnują, aby ocena współzawodnictwa odbywała się w grupach związkowych (produkcyjnych) przy udziale personelu technicznego. Nagrody dla wyróżnionych we współzawodnictwie wolno wypłacać jedynie na podstawie tak przeprowadzonej oceny wyników współzawodnictwa,
9) kierownictwa budów wspólnie z radami zakładowymi po każdorazowym przydzieleniu nagród podadzą do ogólnej wiadomości, kto, dlaczego i w jakiej wysokości otrzymał nagrodę,
10) kierownictwa budów dopilnują przygotowania środków technicznych potrzebnych do popularyzacji współzawodnictwa, a w szczególności tablic osiągnięć dla każdej formy współzawodnictwa oraz wpisywanie aktualnych wyników,
11) kierownictwa budów dopilnują, by wszystkie zobowiązania miały swoich opiekunów spośród personelu techniczno-administracyjnego.

II.

Obydwa Ministerstwa Budownictwa spowodują:

1. Przeprowadzenie przy udziale związku dokładnej weryfikacji referentów modernizacji.
   a) na szczeblu budów i zjednoczeń przy udziale Zarz. Okr. Związku,
   b) na szczeblu Centralnych Zarządów przy udziale Zarządu Głównego Związku.
2. Zorganizowanie krótkich (w granicach 2—3 dni) kursów dla szczegółowego zorientowania kierowników współzawodnictwa i modernizacji w zagadnieniach organizowania i prowadzenia współzawodnictwa opartego o nowe formy.

   Opracowany przez Ministerstwa program kursów zostanie uzgodniony z Zarządem Głównym Związku.
3. Prowadzenie przez komórki współzawodnictwa i modernizacji ewidencji współzawodniczących o tytuł najlepszej budowy, najlepszej brygady, najlepszego w zawodzie itp.

III.

Zarząd Główny w ramach współzawodnictwa o tytuł najlepszego w zawodzie opracuje wytyczne do współzawodnictwa o tytuł „Najlepszego kierownika budowy" oraz wspólnie z obu resortami dopilnuje spopularyzowania tej formy współzawodnictwa.

Zarządy Główne wspólnie z Ministerstwami dokonują oceny i wytypują najlepszych w nowych formach współzawodnictwa.

Masowy rozwój socjalistycznego współzawodnictwa pracy we wszelkich jego formach wymaga czynnej i świadomej postawy kierownictwa budowy i rady zakładowej.

Winna się ona wyrażać we wzorowej organizacji budowy. Dobre wyniki na odcinku organizacji budowy, zwiększenie wydajności pracy i obniżenie kosztów zostaną osiągnięte dzięki aktywnemu, bezpośredniemu włączeniu się całego personelu inżynieryjno-technicznego i administracyjnego w ruch socjalistycznego współzawodnictwa pracy.

Ogniwa związkowe przy współpracy Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa oraz kierownictwa budów, przeprowadzą odpowiednią akcję polityczno-wychowawczą.

Za wykonanie niniejszej uchwały czyni się odpowiedzialnymi wszystkie instancje i ogniwa związkowe oraz jednostki organizacyjne, nadzorowane przez obydwa Ministerstwa Budownictwa.

Minister Budownictwa Miast i Osiedli
(—) **Inż. Piotrowski**

Przewodn. Zarządu Główn. Zw. Zaw. Prac. Bud.
(—) **M. Baryła**

w/z Ministra Budownictwa Przemysłowego
(—) **Inż. Pietrusiewicz**

137.

PISMO OKÓLNE Nr 11/51

w sprawie niewłączania dodatków za rozłąkę z rodziną do podstawy obliczania składek ubezpieczeniowych.

(L. dz. D.V/3/3204/51).

W związku z wyjaśnieniem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 września 1951 r. znak Urd.44b-2/51 — Departament Finansowy komunikuje, że pismo okólne z dnia 9 sierpnia 1951 r. w sprawie niewłączania strawnego oraz dodatków za rozłąkę do podstawy obliczania składek ubezpieczeniowych (Dz.Urz.Min.Bud.M. i O. Nr 9 poz. 91) ma obowiązujące zastosowanie do dodatków określanych jako „dodatki za rozłąkę z rodziną", wypłacanych pracownikom w przypadkach wykonywania przez nich pracy poza ich miejscem zamieszkania i związanej z tym rozłąki z rodziną.

p.o. Dyrektora Departamentu
J. Baryłło

Wykaz instrukcji do opracowania projektu planu narodowego na rok 1952 *)

L. p.	Nr instr.	W sprawie	Kto opracował
1	(21a)	Aneks do instrukcji Nr 21	Dep. Inwestycji
2	(22a)	Instr. dla sporządzenia planu zaopatrzenia inwest. w maszyny, urządzenia, sprzęt i inwent. na r. 1952	Dep. Inwestycji
3	(23a)	Instr. o planowaniu dokumentacji techn.	Dep. Budownictwa
4	(24a)	Instr. o trybie zlecenia robót i o sporządzaniu progr. produkcji budowlano-mantażowej na r. 1952	Dep. Budownictwa
5	(29a)	Wykaz materiałów bilansowych w PGN na r. 1952	Dep. Zaopatrzenia i Bil. Materiałów.
5	(78)	Instr. w spr. opracowania Narodowego Planu Gospodarczego na r. 1952	Dep. Koord. Pl. Gosp.
7	79	Instr. w spr. zasad planowania terenowego na r. 1952	Dep. Planów Terenowych
8	80	Instr. w spr. opracowania planu rolnictwa na r. 1952	Dep. Rolnictwa
9	81	Instr. w spr. opracowania planu leśnictwa na r. 1952	Dep. Rolnictwa
10	82	Instr. budżetowa Ministra Finansów Nr 3/52 z dnia 5 lipca 1951 roku w spr. planowania wydatków na finansowanie usług socjalno-kulturalnych z budżetu Państwa na r. 1952	Min. Finansów łącznie w PKPG.
		Instr. P.K.P.G. w spr. opracowania projektu terenenowego planu gospodarczego na rok 1952 w zakresie urządzeń socjalnych i kulturalnych Nr 82	Dep. Handlu
11	(83)	Instr. w spr. sporządzenia planu obrotu tow. na r. 1952	Dep. Handlu
12	84	Instr. w spr. sporządzenia planu żywienia zbiorowego	Dep. Handlu
13	85	Instr. w spr. sporządzenia planu handlu zagranicznego	
14	86	Instr. w spr. sporządzenia planu gospodarki komunalnej i mieszkaniowej na r.1952	Dep. Gospodarki Komunalnej i Mieszkan.
15	(87)	Instr. w spr. opracowania projektu terenowego planu drobnej wytwórczości na 1952 r.	Dep. Drobnej Wytwórczości
16	88	Instr. dla sporządzenia rocznego sprawozdania z wykonania Planu Inwestycyjnego na r. 1950	Dep. Inwestycji
17		Zarządzenie Przewodn. PKPG w spr. trybu zaop. i rozdz. żelaza i stali szlachetnej na r. 1952	Dep. Zaopatrzenia i Bil. Materiałów.
18	58a	Wskaźniki pomocnicze do planów produkcyjnych przeds. budowl. montażowych Nr 58a	Dep. Budownictwa
19	30	Instr. o ogólnych zasadach planowania, wykonywania i finansowania remontów obiektów majątku trwałego gospod. narod.	Dep. Techniki
20		Instr. w spr. sporządzenia 6-letniego planu osadnictwa	Dep. Planów teren. i Lokalizacji
21		Instr. w spr. opracowania terenowych bilansów siły roboczej na r. 1952	Dep. Zaopatrzenia i Bilansów Materiał.
22		Instr. w sprawie importu i spis mat. importowych	" "
23		Errata wykazu 29 odnośnie rubryki „Dystrybutor"	" "
24		Instr. w spr. opracowania planu zaopatrzenia materiałowego (III etap — plan szczegółowy)	" "
25		Plan dyrektywny i NPG	Dep. Handlu
26		Instr. w spr. sporządzenia planu obrotu towarowego na rok 1952 (III etap)	Dep. Handlu
27		Instr. w spr. sporządzenia planu gospodarczego na rok 1952 w zakresie żywienia zbiorowego (III etap)	Dep. Przem. Chem.
28		Instr. szczegółowa w sprawie opracowania projektu planu przemysłu chemicznego na r. 1952	Dep. Przem. Ciężk.
29		Instr. w spr. opracowania projektu planu przez przedsiębiorstwa przemysłu ciężkiego	Dep. Przem. Lekkiego
30		Instr. w spr. opracowania projektu NPG na r. 1952	Dep. Górnictwa
31		Instr. w spr. opracowania projektu NPG na r.. 1952	

*) Instrukcje wydane drukiem przez Panstwową Komisję Planowania gospodarczego ujęte są w klamry [ ].

KOMUNIKAT I

W Dzienniku Ustaw R.P. ogłoszono:

W Nr 51 z 10.X.51 poz. 364 rozporządzenie Rady Ministrów z 29.IX.51 określające kompetencje władz naczelnych w sprawach zaopatrzeń i zasiłków.

W Nr 53 z 20.X.51 poz. 372 rozporządzenie Przewodniczącego PKPG z 24.IX.51 w sprawie uznania za obowiązujące norm ustalonych przez Polski Komitet Normalizacyjny;

poz. 374 rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki społecznej, Zdrowia, Przemysłu Ciężkiego i Przemysłu Lekkiego z 3.X.51 w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy metalizacji natryskowej.

W Nr 54 z 22.X.51 poz. 378 rozporządzenie Rady Ministrów z 13.X.51 w sprawie włączenia Szkoły Inżynierskiej im. Wawelberga i Rotwanda w Warszawie do Politechniki Warszawskiej;

poz. 381 rozporządzenie Przewodniczącego PKPG z 10.X.51 w sprawie uznania norm ustalonych przez Polski Komitet Normalizacyjny za obowiązujące.

W Nr 55 z 27.X.51 poz. 382 dekret z 22.X.51 o dowodach osobistych.

W Monitorze Polskim ogłoszono:

W Nr A-86 z 5.X.51 poz. 1182 zarządzenie Przewodniczącego PKPG i Ministra Finansów z 19.IX.51 w sprawie zasad ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym przez jednostki gospodarki uspołecznionej;

poz. 1188 zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 18.VII.51 w sprawie ujawnienia upłynnienia i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów w przedsiębiorstwach.

W Nr A-87 z 8.X.51 poz. 1197 uchwałę Nr 670 Rady Ministrów z 29.IX.51 w sprawie dodatku przejściowego do wynagrodzenia dla kierowników wydziałów prezydiów wojewódzkich rad narodowych poz. 1196 uchwałę Nr 672 Rady Ministrów z 29.IX.51 zmieniającą uchwałę z 20.VII.49 w sprawie mieszkań reprezentacyjnych;

poz. 1202 zarządzenie Przewodniczącego PKPG z 20.IX.51 zmieniające zarządzenie w sprawie ujawnienia, upłynnienia i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów zaopatrzeniowych;

poz. 1204 zarządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 20.IX.51 w sprawie utworzenia Instytutu Gospodarki Komunalnej.

W Nr A-88 z 15.X.51 poz. 1211 uchwałę Nr 671 Rady Ministrów z 29.IX.51 zmieniającą uchwałę Nr 48 Rady Ministrów w sprawie przyznania niektórym kategoriom pracowników państwowych dodatków uzasadnionych specjalnymi kwalifikacjami i warunkami służby;

poz. 1212 uchwałę Nr 673 Rady Ministrów z 29.IX51 w sprawie zmiany tymczasowej struktury organizacyjnej Ministerstwa Handlu Wewnętrznego;

poz. 1213 uchwałę Nr 689 Rady Ministrów z 29.IX.51 o zmianie uchwały Nr 49 Rady Ministrów w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Ministerstwa Transportu Drogowego i Lotniczego;

poz. 1214 uchwałę Nr 679 Prezydium Rządu z 29.IX.51 w sprawie werbunku niewykwalifikowanej siły roboczej;

poz. 1218 zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z 25.IX.51 w sprawie zatwierdzenia „Instrukcji o przygotowaniu i eksploatacji pojazdów samochodowych w okresie zimowym".

W Nr A-89 z 29.X.51 poz. 1223 uchwałę Nr 668 Rady Ministrów z 29.IX.51 w sprawie powołania pełnomocnika do walki z Grzybem Domowym;

poz. 1226 zarządzenie Ministra Finansów z 19.IX.51 w sprawie przedłużena terminu rejestracji w bankach należności z tytułu wykonania robót budowlanych i montażowych w latach 1944—49 oraz kosztów odbioru tych robót.

KOMUNIKAT II.

Z dniem 15 listopada b.r. Państwowy Instytut Hydrologiczno Meteorologiczny rozpocznie nadawanie, za pośrednictwem rozgłośni Polskiego Radia, komunikatów dla potrzeb budownictwa zimowego, uwzględniających ogólne wiadomości o stanie pogody w Polsce .

Komunikat ten nadawany będzie codziennie o godz. 20.58 w programie II-gim.

Niezależnie od tego nadawane będą komunikaty dla potrzeb gospodarczych jak następuje:

godz. 5.53 w programie I-ym
godz. 19.58 „ „ 1-m.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Al. Stalina 26.

Warunki prenumeraty Dz. Urz. Min. Bud.: prenumerata roczna — 18 zł lub półroczna — 10 zł 50 gr. Cena pojedynczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu dziennika. Wszelkie należności za Dziennik Urzędowy należy wpłacać na konto czekowe P.K.O. w Warszawie Nr I — 1683 431 — „Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli — Administracja Dziennika Urzędowego".

Cena 1 zł 35 gr.

Drukarnia Akcydensowa, W-wa, Tamka 3. 3.500.
Zam. 2936 8.XI-26.XI.51. 2-B-45231.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.